

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 02 października 2017 roku powód L. R. wniósł pozew przeciwko U. Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu w W. domagając się ustalenia nieistnienia zobowiązania w postaci obowiązku zapłaty należności wynikających z umowy zawartej przez powoda z (...) spółką akcyjną z siedzibą w W.. W uzasadnieniu podniesiono, iż pomiędzy powodem a (...) spółką akcyjną z siedzibą w W. doszło do zawarcia dwóch umów pożyczek gotówkowych na kwotę 1.073,10 zł oraz 1.579,82 zł. Powyższe roszczenia zostały wykupione przez pozwanego, a następnie dochodzone na drodze sądowej w postępowaniu upominawczym. W ocenie powoda, roszczenia dochodzone przez pozwanego są przedawnione. (pozew – k. 2-4)

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany podniósł, iż powództwo wydaje się być bezprzedmiotowe, bowiem zgodnie z obecnym stanem prawnym wierzyciel chcący wnieść powództwo do Sądu w pierwszej kolejności musi przedstawić dowody na okoliczność braku upływu terminu przedawnienia dochodzonego roszczenia. Ponadto pozwany wskazał, iż na podstawie umowy cesji z dnia 06 czerwca 2013 roku nabył wierzytelności powoda z tytułu dwóch umów pożyczek gotówkowych zawartych pomiędzy powodem a (...) spółką akcyjną z siedzibą w W.. W stosunku do obu powództw były prowadzone postępowania, co do których powód podniósł skuteczny zarzut przedawnienia, wobec czego pozwany cofnął powództwa bez zrzeczenia się roszczenia. (odpowiedź na pozew – k. 59-60)

W dalszym toku sprawy, stanowisko stron nie uległo zmianie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód zawarł z (...) spółką akcyjną z siedzibą W. umowy o pożyczkę gotówkową: nr (...) z dnia 08 marca 2005 roku oraz (...) z dnia 21 maja 2005 roku. Wierzytelności wynikające z ww. umów zostały nabyte przez pozwanego na podstawie umowy cesji wierzytelności z dnia 06 czerwca 2013 roku. W stosunku do obu powództw prowadzone były postępowania z inicjatywy pozwanego. Powód w obu postępowaniach podniósł zarzut przedawnienia roszczenia, czego konsekwencją było cofnięcie powództwa bez zrzeczenia się roszczenia przez U. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W.. (okoliczności bezsporne)

W dniu 18 września 2015 roku w sprawie o sygn. akt Km 1182/15 Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Końskich A. S. działając na podstawie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Końskich wydanego w dniu 05 listopada 2014 roku sygn. akt I Nc 863/14 zajął wierzytelności z rachunku bankowego dłużnika L. R.. (postanowienie – k. 10)

Postanowieniem z dnia 10 marca 2016 roku Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy na skutek zażalenia L. R. na postanowienie Sądu Rejonowego w Końskich z dnia 01 lipca 2015 roku o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 05 listopada 2014 roku w sprawie o sygn. akt I Nc 863/14 zmienił zaskarżone postanowienie poprzez jego uchylenie. (postanowienie z dnia 10 marca 2016 roku – k. 5-6).

Ponadto postanowieniem z dnia 08 marca 2016 roku Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy na skutek zażalenia L. R. na postanowienie Sądu Rejonowego w Końskich z dnia 10 lipca 2015 roku w sprawie o sygn. akt I Nc 864/14 zmienił zaskarżone postanowienie, w ten sposób, że oddalił wniosek powoda o nadanie klauzuli wykonalności (postanowienie z dnia 10 marca 2016 roku – k. 7-9).

Powyższy stan faktyczny jako bezsporny Sąd mógł ustalić na zasadach z art. 229 i 230 k.p.c.. Zgodne – a co najmniej niezaprzeczone - oświadczenia stron w tym zakresie znajdują nadto potwierdzenie w treści wymienionych dokumentów, niekwestionowanych ani co do autentyczności, ani co do treści.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest bezzasadne i jako takie podlega oddaleniu w całości.

Strona powodowa wywodzi swoje roszczenie z treści przepisu art. 189 k.p.c., zgodnie z którym powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Powód opiera żądania pozwu na twierdzeniu co do faktów, że roszczenia pozwanego stwierdzone tytułami wykonawczymi w postaci nakazów zapłaty wydanych przez Sąd Rejonowy w Końskich uległo przedawnieniu.

Tak sformułowane roszczenia procesowe powoda nie zasługiwały na uwzględnienie z szeregu przyczyn. Przede wszystkim powództwo z art. 189 k.p.c. służy ustaleniu prawa lub stosunku prawnego. Przedawnienie jest zdarzeniem prawnym, innym niż czynność prawna, a zatem żądanie ustalenia w trybie art. 189 k.p.c., iż doszło do przedawnienia roszczenia nie jest z góry wyłączone, nie mniej jednak należy mieć na względzie okoliczność, iż przesłanką zasadności powództwa o ustalenie jest istnienie interesu prawnego w żądaniu ustalenia. Interes prawny rozumieć należy jako obiektywnie występującą potrzebę ochrony sfery prawnej powoda, którego prawa zostały lub mogą zostać zagrożone, bądź też co do istnienia lub treści których występuje stan niepewności. Ocena interesu prawnego wymaga zindywidualizowanych, elastycznych kryteriów, uwzględniających celowościowe podstawy powództwa z art. 189 k.p.c. Jedną z przesłanek badanych przy rozważaniu celowości wykorzystania powództwa o ustalenie jest znaczenie i skutki, jakie wyrok ustalający wywarłby w sytuacji prawnej powoda. O występowaniu interesu prawnego świadczy możliwość stanowczego zakończenia w tej drodze sporu, natomiast przeciwko jego istnieniu - możliwość uzyskania pełniejszej ochrony praw powoda w drodze innego, dalej idącego powództwa. (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07 marca 2013 r., IV CSK B469/12) Innymi słowy interes prawny w żądaniu ustalenia istnieje tylko wówczas gdy powództwo z art. 189 k.p.c. jest jedynym możliwym środkiem ochrony sfery prawnej powoda. (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 09 lutego 2012 r., III CSK 181/11, OSNC 2012/7-8/101)

Skuteczne powołanie się na interes prawny wymaga wykazania, że oczekiwane rozstrzygnięcie wywoła takie skutki w stosunkach między stronami, w następstwie których ich sytuacja prawna zostanie określona jednoznacznie i tym samym wyeliminowane zostanie, wynikające z błędnego przekonania co do przysługiwania powodowi określonych uprawnień, ryzyko naruszenia w przyszłości jego praw. Interes prawny występuje wtedy, gdy sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości, a jednocześnie interes ten nie podlega ochronie w drodze innego środka. Brak interesu prawnego w uzyskaniu orzeczenia ustalającego prawo lub stosunek prawny ma miejsce wtedy, gdy te okoliczności faktyczne, na tle których powód występuje z żądaniem, uzasadniają wystąpienie z żądaniem zmierzającym do zaspokojenia roszczenia, o którym powód twierdzi, że mu przysługuje (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 04 marca 2011 roku, sygn. akt I CSK 351/10).

W omawianym stanie faktycznym powód domaga się ustalenia przedawnienia dwóch wierzytelności stwierdzonych tytułami wykonawczymi. Udzielenie roszczeniu powoda ochrony na drodze art. 189 k.p.c. jest wykluczone, ponieważ przepisy szczególne przewidują odrębne i dalej idące powództwo, którego celem jest żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności. Jeżeli po powstaniu tytułu wykonawczego wierzytelność nim stwierdzona uległa przedawnieniu, to ustalenie tego faktu winno nastąpić w drodze powództwa przeciwegzekucyjnego – art. 840 § 1 punkt 2 k.p.c. Powództwo opozycyjne jest bowiem dalej idącym środkiem ochrony prawnej, wyłączającym możliwość odwoływania się do powództwa ustalającego wywodzonego z art. 189 k.p.c. Okoliczność ta wskazuje jednoznacznie, iż powód nie posiada interesu prawnego w żądaniu przedawnienia roszczeń pozwanej w trybie art. 189 k.p.c., albowiem nawet w wypadku uwzględnienia powództwa, sam wyrok ustalający nie byłby wystarczający dla ochrony praw powoda i wstrzymania postępowania egzekucyjnego.

Na marginesie należy dodać, iż przedawnienie roszczenia nie oznacza, że pozwany U. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. nie może wytoczyć przeciwko powodowi kolejnego powództwa. Powód wskazuje, iż sytuacja w jakiej się znajduje to „oczekiwanie w niepewności i nieskończoności jak zachowa się pozwany” (k. 4), jednakże zobowiązanie, którego domagał się pozwany jest zobowiązaniem naturalnym i nawet gdyby przyjąć, że powód na gruncie niniejszej sprawy posiadał interes prawny, to niniejsze zobowiązanie i

tak by nie wygasło. Pozwany ma prawo ponownie wytoczyć kolejne powództwo, jednakże jak słusznie podkreślił w odpowiedzi na pozew – po zmianie przepisów w obecnym stanie prawnym na podstawie art. 1171 k.c. Sąd z urzędu bada bieg przedawnienia, a co za tym idzie doszło do zwiększenia ustawowego poziomu ochrony konsumenta jako słabszej strony stosunku prawnego (M. Gutowski [red.], Kodeks cywilny. Tom I. Komentarz do art. 1–352, System informacji prawnej Legalis). Wskazać również należy, iż powód w toczących się postępowaniach przed Sądem Rejonowym w Końskich skutecznie podniósł zarzut przedawnienia, czego efektem było cofnięcie powództwa przez pozwanego.

Reasumując powyższe rozważania Sąd stoi na stanowisku, że powód nie posiada interesu prawnego w żądaniu ustalenia przedawnienia roszczeń dochodzonych przez pozwanego i w konsekwencji powyższego – ustalenia, że roszczenie to nie może być egzekwowane. Przesądzenie o braku interesu prawnego legło u podstaw oddalenia powództwa w całości.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w punkcie I wyroku.

W punkcie II wyroku Sąd postanowił odstąpić od obciążania powoda kosztami na zasadzie art. 102 k.p.c., zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Sposób skorzystania z art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstąpienie, a jeśli tak, to w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążania kosztami procesu strony przegrywającej spór (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2010 roku, sygn. akt II PK 192/09, LEX nr 584735).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć powodowi z pouczeniem o apelacji.